

بسم الله الرحمن الرحيم

دروغ گناه بزرگ است!

(ترجمه)

«عن ابن مسعود رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: «عَلَيْكُمْ بِالصِّدْقِ، فَإِنَّ الصِّدْقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ، وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ، وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَصْدُقُ وَيَتَحَرَّى الصِّدْقَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ صَدِيقًا، وَإِيَّاكُمْ وَالْكَذِبَ، فَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ، وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ، وَمَا يَزَالُ الرَّجُلُ يَكْذِبُ وَيَتَحَرَّى الْكَذِبَ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذَابًا» (مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ)

ترجمه: از ابن مسعود (رضی الله عنه) روایت است که گفت: رسول الله (صلی الله علیه وسلم) فرمود: راستگویی را پیشه کنید؛ زیرا راستگویی انسان را به نیکوکاری می‌کشاند و نیکوکاری انسان را به سوی بهشت هدایت می‌کند. انسان راستگو به راستگویی خود ادامه می‌دهد تا این که به نزد الله متعال به مقام صدیقین نوشته می‌شود. از دروغ گفتن برحذر باشید؛ زیرا دروغ‌گویی انسان را به فسق و فجور می‌کشاند، فسق و فجور هم موجب رفتن به دوزخ می‌گردد. دروغ‌گو به دروغ‌گویی ادامه می‌دهد تا این که در پیشگاه الله متعال به عنوان کذاب شناخته می‌شود.

توضیح حدیث

دروغ‌گویی، اساس و شالوده‌ی جامعه‌ی اسلامی و انسانی را متزلزل و آن را دچار بی‌نظمی و اختلال می‌سازد. دروغ انسان را در نظر مردم بی‌اعتبار و بی‌ارزش می‌نماید؛ به طوری که کسی به سخنانش باور و اعتماد نمی‌کند. اکثر مردم جامعه در شغل و حرفه‌ی خود و هم‌چنین در معاملات و زندگی روزانه، خرید و فروش، نیاز به اعتماد مردم دارند. دروغ، این اعتماد را از بین می‌برد و در جامعه حس بی‌اعتمادی و بدبینی را رشد می‌دهد. به همین خاطر است که الله سبحانه و تعالی دروغ‌گویان را جزو گمراهان قرار داده و می‌فرماید:

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ﴾ [زمر: 3]

ترجمه: الله (سبحانه و تعالی) دروغ‌گوی کفر پیشه را به سوی حق، هدایت و رهنمود نمی‌کند.

و نیز دروغ‌گویان را به عذاب دردناک، در روز قیامت تهدید نموده و می‌فرماید:

﴿إِنَّ الَّذِينَ يَفْتُرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ * مَتَاعٌ قَلِيلٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾

[نحل: 116-117]

ترجمه: کسانی که بر الله متعال دروغ می‌بندند، رسنگار نشده و سودجویی آنان از جهان ناچیز است و تمام دنیا با توجه به آخرت،

کالای اندکی است و عذاب دردناکی برای آنان آماده است!

مهم‌ترین سرمایه‌ی جامعه اسلامی اعتماد متقابل و اطمینان عمومی است و مهم‌ترین چیزی که این سرمایه را به نابودی می‌کشاند، دروغ، خیانت و تقلب است؛ به همین جهت افراد زیرک، هوشیار و بادرایت و فراست، هیچ‌گاه با دروغ‌گویان دوستی نمی‌کنند؛ چرا که آن‌ها قابل اطمینان و اعتماد نیستند.

در واقع دروغ‌گویی در منطق اسلام، مفهوم وسیعی دارد که تمام شئون زندگی اعم از فردی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و نظامی را در برمی‌گیرد؛ روی این اصل، نقض پیمان‌های سیاسی در بخش‌های دیپلوماسی و نظامی، گواهی دروغ پزشکی، سفارش دروغ، دروغ به کودک، دروغ به شوخی، تأییدیه یا تصدیق کاری دروغ، گواهی و شهادت دروغ، تقریباً برای کتاب‌های مبتذل و انحرافی، همه جزو مصادیق دروغ‌گویی‌اند و فراتر از این‌ها، کسانی که القاب: پروفیسور، داکتر، مولانا، سید، خواجه، میر، حاجی، ملا و مولوی را همراه اسم خود می‌نویسند که با واقعیت‌شان مطابقت ندارد؛ در حقیقت مرتکب دروغ‌گویی شده‌اند.

از ابن عمر رضی الله عنهما روایت است که رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود:

«إِنَّ الْعَبْدَ لَيَكْذِبُ الْكَذِبَةَ، فَيَتَّبَعُهُ مِنْهُ الْمَلِكُ مَسِيرَةَ مِيلٍ مِنْ نَتْنٍ مَا جَاءَ بِهِ» (رواه الترمذی باب ماجاء فی الصدق والكذب، المعجم الصغير

للطبرانی (2/ 98)

ترجمه: انسان مؤمن وقتی کدام سخن دروغ گوید، فرشتگان به مسافت یک میل (1829 متر) راه از وی دور می‌شوند، به خاطر بوی بدی که از گفتن دروغ ایجاد می‌شود.

از اسماء بنت یزید رضی الله عنها روایت است که گفت: نزد رسول الله صلی الله علیه وسلم بودیم که برایش طعامی آورده شد؛ برای ما تعارف کرد؛ ما گفتیم اشتها نداریم! رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود:

«لَا تَجْمَعْنَ جُوعًا، وَكَذِبًا» (رواه ابن ماجه (2/ 1097) و حسنه الألبانی)

ترجمه: هیچگاه گرسنگی و دروغ را یکجا نکنید.